

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET	
17 MARS 2009	
ARKIVKODE:	536.0
SAKSNR:	200801374-16

16. mars 2009
Ref.: 200801347-/KLO

VEDRØRENDE FORSLAG TIL ENDRING I LOV OM STATENS PENSJONSKASSE OG I ENKELTE ANDRE LOVER

Styret i Pensjonsordningen for sykepleiere viser til Fornyings- og administrasjonsdepartementets brev 19. desember 2008 med forslag til endringer i lov om Statens Pensjonskasse og enkelte andre lover, herunder lov om pensjonsordning for sykepleiere.

Ovennevnte lovforslag omfatter endringer i bestemmelsene om ektefellepensjon i lov om pensjonsordning for sykepleiere §§ 19 b og 20. Styret i Pensjonsordningen for sykepleiere (sykepleierordningen) vil i denne høringsuttalelsen kommentere forslaget om endring av de nevnte bestemmelsene i sykepleierpensjonsloven, og vil ikke gå nærmere inn på de foreslåtte endringene i andre lover.

Styret vil i det følgende i hovedsak begrense seg til å kommentere administrative og økonomiske konsekvenser av lovforslaget. Når det gjelder det materielle innholdet av forslaget, er det ulike synspunkter på dette i styret. Etter sykepleierpensjonsloven § 32 nr. 1 annet punktum er både sykepleierne og arbeidsgiverne representert i sykepleierordningens styre, og styret viser til høringsuttalelser fra henholdsvis Norsk Sykepleierforbund og fra Arbeidsgiverforeningen Spekter når det gjelder kommentarer til det materielle innholdet av lovforslaget.

Styret har bedt KLP, som administrerer sykepleierordningen etter avtale med Arbeids- og inkluderingsdepartementet, om å oversende styrets høringsuttalelse til Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Generelt om behovet for endring av bestemmelsene om ektefellepensjon i sykepleierpensjonsloven

Ved utformingen av sykepleierpensjonsloven bygde man på de dagjeldende reglene i lov om Statens Pensjonskasse, jf. Ot.prp. nr. 66 (1961-62) s. 9. Senere endringer i lov om Statens Pensjonskasse er fulgt opp med endringer av tilsvarende bestemmelser i sykepleierpensjonsloven. Dette gjelder også bestemmelsene om ektefellepensjon i sykepleierpensjonsloven, som i det vesentlige svarer til de tilsvarende bestemmelsene i lov om Statens Pensjonskasse §§ 34 -36. Når det nå foreslås endringer i

bestemmelsene om enke- og enkemannspensjon i lov om Statens Pensjonskasse, er det etter styret i sykepleierordningens syn derfor naturlig at det foretas tilsvarende endringer i sykepleierpensjonsloven. Styret i sykepleierordningen viser til at bakgrunnen for lovforslaget er EFTA-domstolens dom 30. oktober 2007, som slo fast at lov om Statens Pensjonskasse § 34 første ledd annet punktum er i strid med likestillingsdirektivet og artikkel 69 i EØS-avtalen. Idet bestemmelsen i sykepleierpensjonsloven § 19 b første ledd annet punktum er identisk med bestemmelsen i lov om Statens Pensjonskasse § 34 første ledd annet punktum, vil også bestemmelsen i sykepleierpensjonsloven være i strid med Norges EØS-rettslige forpliktelser. Styret i sykepleierordningen er på denne bakgrunn enig i at det er nødvendig å foreta endringer også av sykepleierpensjonsloven §§ 19 b og 20.

Administrative konsekvenser og andre følger av forslaget

Forslaget innebærer at regelverket blir mer omfattende og komplisert enn tidligere. Et mer komplisert regelverk vil generelt sett kunne svekke medlemmenes mulighet til å ivareta sine rettigheter, og forutberegneligheten for den enkelte kan reduseres.

Hensynet til et enkelt og praktikabelt regelverk er vesentlig, ikke minst fordi vi nå står overfor en omfattende pensjonsreform som vil få stor betydning for beregning av fremtidige pensjoner, herunder også for etterlattepensjoner. Tilpasninger i regelverk vil måtte ses i sammenheng med denne reformen. Det hadde derfor ideelt sett vært ønskelig å utsette disse regelendringene nå, og vurdere dette i tilknytning til endringene som likevel kommer som følge av pensjonsreformen. Styret i Pensjonsordningen for sykepleiere ser imidlertid at det også er et behov for å bringe norsk rett i overensstemmelse med EØS-retten på dette området.

Etter styret i sykepleierordningens vurdering vil ikke det foreliggende forslaget til endringer i sykepleierpensjonsloven ha større administrative konsekvenser. Det vil i de fleste tilfeller være forholdsvis enkelt å fastslå om vilkårene i de nye bestemmelsene i §§ 19 b og 20 foreligger eller ikke. Forslaget vil heller ikke komplisere selve beregningen av pensjonene i vesentlig grad. Vi nevner imidlertid at lovforslaget ikke omhandler hvordan en praktisk skal gjennomføre pensjonsberegning og fordeling av opptjeningsår i de tilfeller enkemannspensjonen skal fordeles på pensjonsordning med særordning og pensjon uten særordning. Uten særlige regler for dette, vil det bli komplisert å gjennomføre pensjonsberegning for denne gruppen av enkemenn.

Som departementet redegjør for i høringsbrevet, finnes det alternativer til det valgte lovforslaget som vil være enklere å administrere. Disse alternativene vil være å oppheve særordningen for kvinnene fullt og helt eller at tilsvarende gruppe menn omfattes av ordningen. Departementet viser til at det er ulike hensyn som taler mot begge disse to alternativene, men det skal nevnes at det også er andre vektige hensyn som både kan tale for og mot å vurdere disse alternativene. Etter styrets syn er imidlertid ikke de administrative konsekvensene av forslaget i seg selv noe tungtveiende argument mot at forslaget vedtas.

Styret i Pensjonsordningen for sykepleiere ser at det kan reises spørsmål ved om den løsning som departementet har valgt er i strid med Grunnloven § 97.

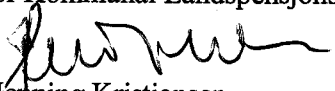
Økonomiske konsekvenser

De særskilte ytelser til enker som omfattes av sykepleierpensjonsloven § 19 b første ledd annet punktum (de såkalte gullenkene) er i dag en ikke-forsikringsbar ytelse. Det samme vil være tilfelle i fremtiden og da også gjelde menn som omfattes av disse særlige reglene. Disse kostnadene inngår sammen med flere andre forhold i den såkalte bruttogarantien.

Reduksjonen i rettigheter for enkepensjon som følge av det foreliggende forslag representerer en langt mindre kostnadsreduksjon enn kostnadsøkningen som følger av den økning i rettigheter som gis til enkemenn etter kvinnelige medlemmer første gang innmeldt før 01.10.1976. Siden sykepleierordningen har en enda større kvinneandel enn øvrige kommunale tjenestepensjonsordninger, vil dette forholdet være enda mer markant der enn i øvrige ordninger.

Etter styret i sykepleierordningens syn er det ikke rimelig at arbeidsgivere som er omfattet av ordningen skal bli belastet med kostnadsøkning som knytter seg til oppjustering av løpende pensjoner bakover i tid. Dette gjelder dersom departementet kommer til at det skal skje en etterbetaling av oppregulerte pensjoner for enkemenn som omfattes av særordningen. Kostnadene knyttet til slik etterbetaling bør i stedet dekkes av staten. Styret viser i denne forbindelse til at bakgrunnen for at de økte forpliktelsene kommer nå er statens manglende etterlevelse av sine EØS-rettslige forpliktelser.

Med vennlig hilsen
for Kommunal Landspensjonskasse

Henning Kristiansen
Advokat, konsernjuridisk seksjon